

Minister van Economische Zaken,
de heer H. Kamp
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

Bezoekadres:
Galvanistraat 1
6716 AE EDE

Postbus 416
6710 BK EDE
0318-438099
0318-437653
www.gpkl.nl
info@gpkl.nl

Ede, augustus 2016

Kenmerk : 2016/GPKL U/142
Betreft : Consultatie wijzigingswet WION / aanvullende reactie

Geachte heer Kamp,

Met onze brief van 11 augustus 2016, kenmerk 2016/GPKL U/140 gaven wij vanuit Stichting RIONED, GPKL (en VNG met een gelijkkluidende brief) onze reactie op het wetsontwerp wijzigingswet WION.

Er lopen nu drie trajecten tegelijk die invloed hebben op de WION:

1. De evaluatie van de wet uit 2008, gedaan in 2012-2013
2. De implementatie van de Europese richtlijn INSPIRE
3. De implementatie van de Europese richtlijn Breedband.

Er is geen consultatietraject dat de samenhangende WION-wijziging overziet als gevolg van deze drie trajecten. Daarom doen GPKL en Stichting RIONED u in deze afzonderlijke brief een voorstel dat voortkomt uit de beschouwing van de trajecten in hun samenhang.
Een kopie van deze brief gaat naar de VNG.

Voorstel

GPKL en Stichting RIONED bepleiten het volgende:
verplicht in de WION (straks WIBON) de momentane levering, 24/7, die vanwege INSPIRE toch al verplicht wordt voor netbeheerders die in overheidshanden zijn, en laat deze óók gelden voor de overige netbeheerders, in casu de telecomsector. Leg daarbij in de WION centrale opslag op van de liggingsgegevens bij Kadaster-KLIC, zodat bij elke graafmelding de levering in één keer álle data omvat.

Hiermee verkrijgen gravende partijen onmiddellijk na het doen van hun graafmelding alle beschikbare informatie over kabels en leidingen, waardoor de kans op graafschade structureel verder afneemt, conform het doel van de wet.

Ten tweede helpt ons voorstel bij calamiteiten. Want ook of misschien wel juist bij calamiteiten is voor de nood- en hulpdiensten en de netbeheerders die aan de gang moeten de momentane beschikbaarheid van deze informatie van groot belang om de calamiteit aan te pakken, en om verdere

escalatie van de calamiteit te voorkómen. De aanpak van eerdere calamiteiten zou zeker anders, en beter, verlopen zijn als deze functionaliteit toen al bestaan had.

Naar verwachting wordt hiermee een boost gegeven aan de tot nu toe (te) langzame jaarlijkse daling van het aantal graafschades in Nederland, en wordt de doelstelling uit 2008 van de toenmalige minister en de nog scherpere doelstelling uit 2013 van het KLO gehaald zo niet overtroffen. Een grote maatschappelijke besparing dus op graafschade en gevolgen daarvan voor de samenleving (veiligheid en leveringszekerheid van nutsvoorzieningen)!

Toelichting

De wijzigingswet WION houdt voor de komende jaren (ten minste 5, tot de volgende evaluatie van de wet) in stand dat degene die een graafmelding doet, tot uiterlijk twee werkdagen *moet* wachten alvorens hij de gevraagde informatie over de ligging van de kabels en leidingen binnen de graafpolygoon ontvangt (art. 11). In 2008 was dit misschien nog voorstelbaar, maar nú is het achterhaald te noemen, omdat momentane digitale uitwisseling technisch goed mogelijk is geworden, en de EU dit vanwege INSPIRE verplicht stelt voor netbeheerders in overheidshanden. De voorbereiding van de wetsaanpassing hierop loopt nu. Het is dan een kleine stap om dit voor álle netbeheerders bij graafmeldingen verplicht te stellen, incl. centrale opslag van de liggingsgegevens bij Kadaster-KLIC om zo bij elke graafmelding alles-in-een-levering mogelijk te maken.

Voor het Kadaster is het technisch geen probleem om ook van de telecompartijen hun netgegevens centraal op te slaan, en vandaaruit 24/7 momentaan de gevraagde liggingsgegevens te leveren. Bovendien is en blijft graven een proces van een beroepsgroep die bij voorkeur momentaan handelt in plaats van apparatuur stil te zetten als liggingsgegevens nog niet compleet zijn: een aannemer gaat door als het even kan. Een substantieel deel van de jaarlijkse graafschades moet hierin zijn oorzaak hebben. Als antwoord daarop past het idee van momentane levering van álle netgegevens.

Het mogelijke bezwaar van de telecompartijen dat beschikbaarstelling van de liggingsgegevens van hun netten de concurrentieverhoudingen beïnvloedt, vinden wij niet zwaarwegend en achterhaald: het tijdperk van aanleg van netten is voorbij. Dat was in de telecomhause begin jaren 2000. Er worden nu voornamelijk nog klantaansluitingen gelegd, bij wijze van laatste schakel naar nieuwe klanten en klanten die van provider veranderen. Ook zijn de netgegevens al sinds de inwerkingtreding van de WION in 2008 feitelijk inzichtelijk voor de concurrent, eenvoudig door een graafmelding te doen aangaande het gebied waarvan de aanvrager benieuwd is naar de netten van andere telecompartijen.

Er is een analogie:

In 2008 hebben de telecompartijen op basis van hetzelfde argument geprobeerd de oriëntatiemelding als opvraagmogelijkheid ongedaan te maken. Ook dat was een idee van GPKL-Stichting RIONED. De wetgever heeft toen de onderbouwing dat met een oriëntatiemelding juist het belang van de telecompartijen wordt gediend (namelijk het vroegtijdig in de planontwikkeling rekening houden met de ondergrondse belangen en het aldus voorkómen van onnodige, dure verleggingen van netten, veelal op kosten van de telecompartijen) gehonoreerd door deze wél in de wet op te nemen. Zo ook zijn het ook nu juist de telecompartijen die belang hebben bij dit idee van 24/7 momentaan leveren, omdat hun netten in de regel als eerste geraakt worden bij graafschade. De telecomnetten plegen namelijk het minst diep in de grond gelegd te worden en te liggen. KPN en Reggefiber tenderen zelfs naar een graaf(-on-)diepte van 30 cm onder maaiveld bij de uitrol van bv glasvezel in Nederland. Diverse gemeenten hebben hiermee al ingestemd, zodat telecomkabel daadwerkelijk al zo ondiep ligt, en dus extra gevoelig is voor graafschade. Het Agentschap Telecom bevestigde in zijn persbericht van 12 april 2016 dat telecomkabels het vaakst geraakt worden.

Het maatschappelijk belang van een goed functionerend telecomnetwerk gaat steeds zwaarder wegen. Al in zijn nieuwsbericht van 12 juni 2012 over het trendonderzoek 'Staat van de Ether 2011' constateerde het Agentschap Telecom dat de afhankelijkheid van telecommunicatie toeneemt, maar dat de kwetsbaarheid van de netwerken stijgt. Die kwetsbaarheid wordt mede veroorzaakt door graafschades. Graafschades die door het voorliggende voorstel flink in aantal zullen afnemen. Het maatschappelijk belang hiervan moet zwaarder wegen dan het belang van de telecompartijen.

De doelstelling van minder graafschade in 2018:

Er zijn twee doelstellingen geformuleerd sinds de WION in 2008 van kracht werd.

Uw ambtsvoorganger hoopte in 2008 dat het aantal graafschades van toen nog 40.000 per jaar met 30 % zou dalen. Dit werd op het moment van de evaluatie in 2013 verre van bereikt, en is afgelopen jaar ook nog niet gehaald: in 2015 waren er bijna 33.000 graafschades.

De doelstelling van het KLO uit 2013 is dat het aantal schades in 2018 max. 25.000 mag bedragen. Het AT gaf in zijn persbericht van april 2016 aan dat het de nodige (extra) inspanningen zal vergen om deze doelstelling van het KLO in 2018 te halen. Het voorliggende idee is zo'n inspanning.

Een volgende evaluatie van de wet zal over 5 jaar zijn, dus ná 2020, zijn. Dan zijn we al gauw 150.000 graafschades verder, met de meeste treffers aan de telecomkabels. In het licht van de toenemende maatschappelijke afhankelijkheid van deze kabels vinden wij het niet acceptabel hierin te berusten. Ongeveer de helft van de schades betreft telecomkabels (EIM: nulmeting 2007. Dit rapport komt op ca 18.000 graafschades per jaar, bepaald over 2005, 2006). Stel dat hiervan de helft door invoering van momentane en 24/7 beschikbare levering van de liggingsgegevens bij graafmeldingen voorkómen zou kunnen worden, dan is de KLO-doelstelling al gehaald, en de maatschappelijke kwetsbaarheid structureel gedaald.

Tot slot:

Er bestaat al enige consensus over het idee van directe beschikbaarheid van liggingsgegevens, zo is te lezen in de Toekomstvisie op 2020:

Deze eindrapportage KLIC 2020 (Kadaster, april 2013) betreft een toekomstvisie over de informatie-uitwisseling ondergrondse infrastructuur in 2020.

O.a. staat daarin de volgende conclusie:

Binnen de sector bestaat consensus over een aantal gebruikersbehoeften voor inrichting van het systeem. De gebiedsinformatie moet ubiquitous (alomtegenwoordig) zijn: voortdurend beschikbaar (24x7), zonder wachttijd (near realtime), plaatsonafhankelijk en platformafhankelijk.

Wij lichten deze brief met bijlage graag toe in een nader gesprek en helpen u graag met de verdere ontwikkeling van voorstellen die passen in ons beider doelstelling om veiligheidsproblemen en maatschappelijke kosten te voorkomen. U kunt contact opnemen met:

- Sieb van der Weide, secretaris GPKL, dossierhouder WION), telefoon 06 – 53 86 72 35, e-mail: s.van.der.weide@utrecht.nl of
- Hugo Gastkemper, directeur Stichting RIONED, telefoon 0318 – 63 11 11, e-mail: hugo.gastkemper@rioned.org.

Hoogachtend,
mede namens Stichting RIONED,

Steven Adriaansen
voorzitter GPKL

Het GPKL behartigt de gemeentelijke belangen bij de totstandkoming van wetgeving, regelgeving, beleidsregels en technische, financiële en juridische afspraken ter zake van de ondergrondse infrastructuur van kabels en leidingen en draagt zorg voor het uitwisselen van kennis en ervaring en informatie tussen de leden, en partijen buiten de vereniging.